

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความเหมาะสมในการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาความพร้อมต่อการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ระดับความเหมาะสมของการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติ และศึกษาเปรียบเทียบการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในโรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่ โรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลาง และโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก ของสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับต้น ครู และผู้ปกครอง ของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 378 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 96.92 นำมารวบรวมและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F-test ทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏผลสรุปจากการวิจัยดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องความเหมาะสมในการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีสถานภาพบทบาทที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้ปกครอง รองลงมาคือ ครูผู้สอน หัวหน้าครูผู้สอนแต่ละช่วงชั้น และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับขนาดสถานศึกษา คือ โรงเรียนขยายโอกาสที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,000 คนขึ้นไป รองลงมาคือ โรงเรียนขยายโอกาสที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 500 – 999 คน และโรงเรียนขยายโอกาสที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 100 – 499 คน

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมต่อการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของโรงเรียน ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

2.1 ด้านการสนับสนุนค่าน้ำสื่เรียน พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมเห็นด้วยต่อกิจกรรมของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านการสนับสนุนค่าน้ำสื่เรียนอยู่ใน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการสนับสนุนค่าน้ำสื่เรียนของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนค่าน้ำสื่เรียนสามารถลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองได้ และการสนับสนุนค่าน้ำสื่เรียนสามารถสร้างโอกาสทางการศึกษาได้ ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วย 8 ตัวแปร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. ท่านเข้าใจรายละเอียดการดำเนินการจัดซื้อจัดหาหนังสือเรียน 2. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดซื้อจัดหา หนังสือเรียน 3. หนังสือเรียนที่จัดซื้อจัดหาตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีคุณภาพเหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษา 4. การดำเนินการจัดซื้อจัดหาหนังสือเรียนมีความเหมาะสม 5. ขั้นตอนในการคัดเลือกหนังสือเรียนมีความเหมาะสม 6. การบริหารจัดการเงินที่เหลือจากการจัดซื้อจัดหาหนังสือเรียนดำเนินการอย่างโปร่งใส 7. ระยะเวลาในการจัดซื้อจัดหาหนังสือเรียนมีความเหมาะสม 8. การจัดระบบการยืมหนังสือเรียนมีความเหมาะสม และตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจ 2 ตัวแปร ได้แก่ หนังสือเรียนที่จัดซื้อจัดหาในปีการศึกษานี้สามารถส่งต่อไปยังรุ่นต่อไปได้ รองลงมาคืองบประมาณที่ได้รับจัดสรรสำหรับการจัดซื้อจัดหาหนังสือเรียนมีความเหมาะสม

2.2 ด้านการสนับสนุนค่าเครื่องแบบนักเรียน พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมเห็นด้วยต่อกิจกรรมของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านการสนับสนุนค่าเครื่องแบบนักเรียน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการสนับสนุนค่าน้ำสื่เรียนของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนค่าเครื่องแบบนักเรียนสามารถสร้างโอกาสทางการศึกษาได้ และการสนับสนุนค่าเครื่องแบบนักเรียนสามารถลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองได้ ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วย 9 ตัวแปร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. การจ่ายเงินสดให้ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อจัดซื้อจัดหาเครื่องแบบนักเรียนเองมีความเหมาะสม 2. ท่านเข้าใจรายละเอียดการดำเนินการจัดซื้อจัดหาเครื่องแบบนักเรียน 3. เครื่องแบบนักเรียนที่จัดซื้อจัดหาตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีคุณภาพ 4. การดำเนินการจัดซื้อจัดหาเครื่องแบบนักเรียนมีความเหมาะสม 5. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดซื้อจัดหาเครื่องแบบนักเรียน 6. ผู้ปกครองและนักเรียนสามารถเลือกซื้อเครื่องแบบนักเรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ 7. การบริหารจัดการเงินที่เหลือจากการจัดซื้อจัดหาเครื่องแบบนักเรียนดำเนินการอย่างโปร่งใส 8. ระยะเวลาในการจัดซื้อจัดหาเครื่องแบบนักเรียนมีความเหมาะสม 9.การติดตามใบเสร็จรับเงินค่าเครื่องแบบนักเรียนมีความยุ่งยาก

และตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจ 1 ตัวแปร ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรสำหรับการจัดซื้อจัดหาเครื่องแบบนักเรียนมีความเหมาะสม

2.3 ด้านการสนับสนุนค่าอุปกรณ์การเรียน พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมเห็นด้วยต่อกิจกรรมของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านการสนับสนุนค่าอุปกรณ์การเรียน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการสนับสนุนค่าหนังสือเรียนของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนค่าซื้ออุปกรณ์การเรียนสามารถสร้างโอกาสทางการศึกษาได้ และการสนับสนุนค่าซื้ออุปกรณ์การเรียนสามารถลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองได้ ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วย 9 ตัวแปร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. การจ่ายเงินสดให้ผู้ปกครอง นักเรียน เพื่อจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์การเรียนเองมีความเหมาะสม 2. ท่านเข้าใจรายละเอียดการดำเนินการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์การเรียน 3. อุปกรณ์การเรียนที่จัดซื้อจัดหามาตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีมีคุณภาพ 4. อุปกรณ์การเรียนที่จัดซื้อจัดหามาตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีคุณภาพ 5. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดซื้อจัดหา อุปกรณ์การเรียน 6. ผู้ปกครองและนักเรียนสามารถเลือกซื้ออุปกรณ์การเรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ 7. การบริหารจัดการเงินที่เหลือจากการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์การเรียนดำเนินการอย่างโปร่งใส 8. ระยะเวลาในการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์การเรียนมีความเหมาะสม 9. การติดตามใบเสร็จรับเงินค่าอุปกรณ์การเรียนมีความยุ่งยาก และตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจ 1 ตัวแปร ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรสำหรับการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์การเรียนมีความเหมาะสม

2.4 ด้านการสนับสนุนค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมเห็นด้วยต่อกิจกรรมของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านการสนับสนุนค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการสนับสนุนค่าหนังสือเรียนของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 3 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสามารถสร้างโอกาสทางการศึกษาได้ รองลงมาคือ การสนับสนุนค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสามารถลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองได้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนมาก ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วย 7 ตัวแปร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. ท่านคิดว่าโรงเรียนได้ดำเนินการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2. การดำเนินการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีความเหมาะสม 3. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่โรงเรียนจัดขึ้นครบถ้วนตามที่นโยบายเรียนฟรี 15 ปี กำหนด 4. ท่านเข้าใจรายละเอียดการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 5. การบริหารจัดการเงินที่เหลือจากการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนดำเนินการอย่างโปร่งใส 6. ระยะเวลาในการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีความเหมาะสม 7. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจ 2 ตัวแปร ได้แก่ การ

จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีความยุ่งยาก และงบประมาณที่ได้รับจัดสรรสำหรับกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีความเหมาะสม

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี จำแนกตามสถานภาพ/บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง

3.1 ด้านการสนับสนุนค่าหนังสือเรียน พบว่า สถานภาพ/บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านการสนับสนุนค่าหนังสือเรียนแตกต่างกัน

3.2 ด้านการสนับสนุนค่าเครื่องแบบนักเรียน พบว่า สถานภาพ/บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านการสนับสนุนค่าเครื่องแบบนักเรียนแตกต่างกัน

3.3 ด้านการสนับสนุนค่าอุปกรณ์การเรียน พบว่า สถานภาพ/บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านการสนับสนุนค่าอุปกรณ์การเรียนแตกต่างกัน

3.4 ด้านการสนับสนุนค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า สถานภาพ/บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านการสนับสนุนค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแตกต่างกัน

3.5 ความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี โดยภาพรวม พบว่า สถานภาพ/บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นต่อความเหมาะสมในการบริหารจัดการนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ที่มีความสัมพันธ์กระบวนการนโยบายสาธารณะ

4.1 ด้านการก่อรูปนโยบาย พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมเห็นด้วยต่อความเหมาะสมในการบริหารจัดการนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการนโยบายสาธารณะด้านการก่อรูปนโยบาย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 3 ตัวแปร ได้แก่ โอกาสทางการศึกษาเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติ รองลงมาคือ คุณภาพการศึกษาเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติ และนโยบายเรียนฟรี 15 ปี สามารถเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วย 7 ตัวแปร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. นโยบายเรียนฟรี 15 ปี เป็นนโยบายประชานิยม 2. นโยบายเรียนฟรี 15 ปี เกิดขึ้นมาจากโอกาสทางการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกัน 3. นโยบายเรียนฟรี 15 ปี สามารถสร้างโอกาสทางการศึกษาได้จริง 4. นโยบายเรียนฟรี 15 ปี เกิดขึ้นมาจากคุณภาพทางการศึกษาที่ไม่เท่า

เทียมกัน 5.นโยบายเรียนฟรี 15 ปี เกิดขึ้นมาจากสถานะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ 6. นโยบายเรียนฟรี 15 ปี เป็นการแก้ปัญหการศึกษาในระยะยาว 7. นโยบายเรียนฟรี 15 ปี สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจได้จริง

4.2 ด้านการกำหนดนโยบาย พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมเห็นด้วยต่อความเหมาะสมในการบริหารจัดการนโยบายเรียนฟรี 15 ปีที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการนโยบาย สาธารณะด้านการกำหนดนโยบาย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วย 9 ตัวแปร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. รัฐบาลกำหนดนโยบายเรียนฟรี 15 ปีเพราะสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน 2. รัฐบาลมีความพร้อมจึงตัดสินใจกำหนดนโยบายเรียนฟรี 15 ปี 3. มีกฎ ระเบียบ ฯลฯ ที่ชัดเจน รัดกุมในการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี 4. รัฐบาลตัดสินใจกำหนดนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ตามความต้องการของประชาชน 5. รัฐบาลกำหนดนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ตามปัญหาทางการศึกษาที่เกิดขึ้นจริง 6. มีการวางแผน ขั้นตอนการดำเนินงานนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ที่ชัดเจน 7. รัฐบาลกำหนดนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เพราะเหตุผลทางการเมือง 8. หน่วยงานภาครัฐต่างๆที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมที่จะดำเนินงานได้ทันทีที่รัฐบาลประกาศนโยบาย 9. รัฐบาลเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย และตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจ 1 ตัวแปร คือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเรียนฟรี 15 ปี

4.3 ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ พบว่าความคิดเห็นโดยภาพรวมเห็นด้วยต่อความเหมาะสมในการบริหารจัดการนโยบายเรียนฟรี 15 ปีที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการนโยบาย สาธารณะด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วย 8 ตัวแปร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. การปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีสามารถสร้างโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียนได้เท่าเทียมกันจริง 2. ท่านเข้าใจนโยบายเรียนฟรี 15 ปีเป็นอย่างดี 3. การปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ ฯลฯ ที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส 4. การปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เป็นไปตามแผนงาน ขั้นตอนที่กำหนดไว้ 5. การปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เป็นไปตามปฏิทินดำเนินงาน 6. บุคลากร เจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างถูกต้อง ชัดเจน 7. หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ สนับสนุนการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เป็นอย่างดี 8. การบริหารจัดการนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกโรงเรียน และตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจ 2 ตัวแปร คือ การปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีความยุ่งยาก ซับซ้อน รongลงมา คือ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีความเหมาะสมตามความจำเป็นจริง

4.4 ด้านการประเมินผลนโยบาย พบว่าความคิดเห็นโดยภาพรวมเห็นด้วยต่อความเหมาะสมในการบริหารจัดการนโยบายเรียนฟรี 15 ปีที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการนโยบาย สาธารณะด้านการประเมินผลนโยบาย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความ

คิดเห็นอยู่ในที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 ตัวแปร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. ท่านคิดว่านโยบายเรียนฟรี 15 ปี สมควรดำเนินการต่อไปในปีการศึกษาต่อไป 2.ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญในการประเมินผลนโยบายเรียนฟรี 15 ปี 3. ครูผู้สอน มีบทบาทสำคัญในการประเมินผลนโยบายเรียนฟรี 15 ปี 4.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทสำคัญในการประเมินผลนโยบายเรียนฟรี 15 ปี และตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วย 6 ตัวแปร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. คณะกรรมการสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญในการประเมินผลนโยบายเรียนฟรี 15 ปี 2. ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลนโยบายเรียนฟรี 15 ปี 3. นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลนโยบายเรียนฟรี 15 ปี 4. นโยบายเรียนฟรี 15 ปี เป็นนโยบายที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ 5. มีการติดตาม ควบคุม และกำกับดูแลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ 6. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลนโยบายเรียนฟรี 15 ปี

5. การเปรียบเทียบความเหมาะสมของการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปีที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการนโยบายสาธารณะ จำแนกตามขนาดโรงเรียนขยายโอกาส

5.1 ด้านการก่อรูปของนโยบาย พบว่า ขนาดโรงเรียนขยายโอกาสที่ต่างกันมีความเหมาะสมของการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการนโยบายสาธารณะด้านการก่อรูปของนโยบายแตกต่างกัน

5.2 ด้านการกำหนดนโยบาย พบว่า ขนาดโรงเรียนขยายโอกาสที่ต่างกันมีความเหมาะสมของการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการนโยบายสาธารณะด้านการกำหนดนโยบายแตกต่างกัน

5.3 ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ พบว่า ขนาดโรงเรียนขยายโอกาส ที่ต่างกันมีความเหมาะสมของการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการนโยบายสาธารณะด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติแตกต่างกัน

5.4 ด้านการประเมินผล พบว่า ขนาดโรงเรียนขยายโอกาส ที่ต่างกันมีความเหมาะสมของการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการนโยบายสาธารณะด้านการประเมินผลนโยบายแตกต่างกัน

5.5 ความเหมาะสมของการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปีที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการนโยบายสาธารณะโดยภาพรวม พบว่า ขนาดโรงเรียนขยายโอกาสที่ต่างกันมีความเหมาะสมของการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการนโยบายสาธารณะแตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาวัตถุประสงค์ของการวิจัยประกอบเหตุผลและทฤษฎีที่สอดคล้องกัน จึงขออภิปรายดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาความพร้อมต่อการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ในการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี

ผลจากการวิจัย พบว่า โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีความพร้อมต่อการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของ ด้านการสนับสนุนค่าหนังสือเรียน ด้านการสนับสนุนค่าเครื่องแบบนักเรียน ด้านการสนับสนุนค่าอุปกรณ์การเรียน และด้านการสนับสนุนค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีการเตรียมความพร้อมในดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภาในวันที่ 30 ธันวาคม 2551 โดยได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา คือ จัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสถานะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกาย และสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน และการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าด้วยการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจภายใต้หลักการมอบอำนาจ (Delegation) มีระดับของการกระจายอำนาจที่ให้อิสระสูงกว่าการแบ่งอำนาจ การกระจายอำนาจเน้นในเชิงภารกิจหน้าที่ มีการกำหนดภารกิจเฉพาะที่ชัดเจนให้องค์กรเหล่านั้นสามารถตัดสินใจและใช้อำนาจหน้าที่ภายในขอบเขตของตนได้โดยอิสระ แต่รัฐส่วนกลางก็ยังคงมีอำนาจอยู่เหนือองค์กรเหล่านี้โดยอาศัยมาตรการทาง กฎหมายเป็นกรอบในการควบคุมและกำกับบทบาทขององค์กรภายใต้หลักการมอบอำนาจ รวมถึงอำนาจในการจัดตั้งและยุบเลิกองค์กรภายใต้หลักการมอบอำนาจ และสอดคล้องกับแนวคิดของอุทัย บุญประเสริฐ (2544 : 3-6) ได้สรุปรูปแบบโรงเรียนในกำกับของรัฐว่าจะมีลักษณะเป็นโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐและมีฐานะเป็นหรือเสมือนเป็นองค์กรนิติบุคคล โรงเรียนดำเนินการของตนเองได้แบบอิสระ (Deregulation) จากกฎระเบียบที่ใช้บังคับกับโรงเรียนทั่วไป โรงเรียนสามารถออกกฎระเบียบของตนเองได้โดยเฉพาะมีความเป็นอิสระในเรื่องการจัดการด้านวิชาการ การเงิน และบุคคล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมราภรณ์ คณิตถการ (2548 : (3)) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินงานตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า ข้าราชการครูเห็นว่าการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาระดับความเหมาะสมของการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

จากผลการวิจัย พบว่า เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีความเหมาะสมของการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติ ตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ ในทุกด้านคือ ด้านการก่อรูปของนโยบาย ด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และด้านการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ James E. Anderson (1979) ซึ่งได้อธิบายกระบวนการในการกำหนดนโยบายไว้ โดยแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การก่อตัวของนโยบาย (Policy Formation) 2. การเตรียมนโยบายและเสนอร่างนโยบาย (Policy Formulation) 3. การอนุมัติ/ประกาศเป็นนโยบาย (Policy Adoption) 4. การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (Policy Implementation) 5. การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) และ 6. การปรับปรุงแก้ไขหรือการสิ้นสุด (Policy Revision or Termination) และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมบัติ ชำรงชัญญ์ (2552 : 315) ได้สรุปเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะครบทั้งวงจร ดังนี้ 1. การก่อรูปนโยบาย (Policy Formation) เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยมีจุดเริ่มต้นตั้งแต่การพิจารณาลักษณะของปัญหาสาธารณะ (Public Problem) ซึ่งโดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากสภาพปัญหาของปัจเจกชนก่อน (Individual Problem) 2. การกำหนดทางเลือก และการตัดสินใจนโยบาย (Policy Alternative & Decision Making) เป็นกระบวนการที่พัฒนามาจากการก่อรูปนโยบายโดยมีปัญหาสาธารณะ (Public Problem) เป็นโครงสร้างพื้นฐานของกระบวนการ 3. การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) คือ ขั้นตอนเกี่ยวกับมาตรการของนโยบายที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการกำหนดนโยบาย และเมื่อนโยบายได้รับความเห็นชอบในการนำไปประกาศใช้ในลักษณะต่างๆ 4. การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) จะบอกให้ทราบถึงระดับความสำเร็จ (Success) หรือ ล้มเหลว (Failure) ของการนำนโยบายไปปฏิบัติและจะบอกให้ทราบว่าปัญหาอะไรบ้างเกี่ยวกับเป้าประสงค์ (Goals) หรือวัตถุประสงค์ (Objectives) ของนโยบาย ตลอดจนทรัพยากร (Input) กระบวนการ (Process) หน่วยงานที่รับผิดชอบ (Organization) ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) ผลกระทบ (Impact) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ที่เกี่ยวข้องกันนโยบาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลมัยพร แห่เหล้า (2551:(3)) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ส่วนใหญ่มีการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติได้ครบทุกด้านมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ เจริญพาณิชย์ (2545:(3)) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคามตามบัญชี 10 ประการ ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาตามบัญชี 10 ประการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ปรากฏว่า มีการดำเนินงานตามบัญชี 10 ประการ โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี (ร้อยละ

ละ 100 และเข้าใกล้ร้อยละ 100) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระ ภูติ(2544:(3)) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติตามแนวทาง การดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูโดยรวมและจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียนเห็นว่าการปฏิบัติตามแนวทางดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมและรายด้าน 2 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านหลักสูตร ส่วนที่เหลืออีก 2 ด้าน คือ ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านระบบบริหารและการจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การเปรียบเทียบการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ผู้การปฏิบัติในโรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่โรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลาง และโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

1. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี จำแนกตามสถานภาพ/บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัย พบว่า สถานภาพ/บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี โดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนค่าหนังสือเรียน ด้านการสนับสนุนค่าเครื่องแบบนักเรียน ด้านการสนับสนุนค่าอุปกรณ์การเรียน และด้านการสนับสนุนค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายเรียนฟรี 15 ปี นั้น คณะรัฐมนตรีกำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนที่จะต้องเริ่มดำเนินการ โดยเป็นการลดภาระค่าครองชีพของประชาชน สนับสนุนตำราในวิชาหลักให้แก่ ทุกสถานศึกษา จัดให้มีชุดนักเรียน และอุปกรณ์การเรียนฟรี และสนับสนุนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพื่อชดเชยรายการต่างๆที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากผู้ปกครอง และได้กำหนดแนวทางและเป้าหมายการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ซึ่งนโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายใหม่ที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนต้องเรียนรู้และดำเนินการตามนโยบายนั้นด้วยระยะเวลาที่จำกัด ประกอบกับโอกาสของผู้ที่เกี่ยวข้อง ตามสถานภาพ บทบาท หน้าที่นั้นแตกต่างกันไปตามแต่ละการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี จึงส่งผลให้ความคิดเห็นต่อความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี แตกต่างกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ปกครองนั้นจะมีความคิดเห็นต่อความพร้อมแตกต่าง จากกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ในทุกๆด้านของการดำเนินกิจกรรมเรียนฟรี 15 ปี ซึ่งอาจจะเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าผู้ปกครองยังไม่ได้มีโอกาสในการทำความเข้าใจกับนโยบาย อันเนื่องมาจากเป็นนโยบายเร่งด่วนมีกรอบการดำเนินงานที่หน่วยงานภาครัฐได้กำหนดไว้แล้ว โดยที่ผู้ปกครองยังไม่ได้มีโอกาสในการเสนอแนะแนวทางดำเนินนโยบาย และสอดคล้องกับเข็มจิรา ฟ้องเสียง (2550 : (3)) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นนทบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนนทบุรี เขต 1 ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติต่างกันมีการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่ครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนนทบุรี เขต 1 ที่มีอายุ ประสบการณ์ในการรับราชการ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนต่างกันมีการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. การเปรียบเทียบความเหมาะสมของการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปีที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการนโยบายสาธารณะ จำแนกตามขนาดโรงเรียนขยายโอกาส

จากผลการวิจัย พบว่า ขนาดโรงเรียนขยายโอกาสที่ต่างกันมีความเหมาะสมของการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปีที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการนโยบายสาธารณะโดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านการก่อรูปของนโยบาย ด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ด้านการประเมินผลแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการตามกระบวนการนโยบายสาธารณะนั้นมีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสที่มีขนาดต่างกันมีความเหมาะสมด้านนโยบายเรียนฟรี 15 ปี แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2552:315) ซึ่งได้สรุปเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะครบทั้งวงจร คือ 1.การก่อรูปนโยบาย (Policy Formation) เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยมีจุดเริ่มต้นตั้งแต่การพิจารณาลักษณะของปัญหาสาธารณะ (Public Problem) ซึ่งโดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากสภาพปัญหาของปัจเจกชนก่อน (Individual Problem) 2. การกำหนดทางเลือก และการตัดสินใจนโยบาย (Policy Alternative & Decision Making) เป็นกระบวนการที่พัฒนามาจากการก่อรูปนโยบาย โดยมีปัญหาสาธารณะ (Public Problem) เป็นโครงสร้างพื้นฐานของกระบวนการ 3.การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) คือ ขั้นตอนเกี่ยวกับมาตรการของนโยบายที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการกำหนดนโยบาย และเมื่อนโยบายได้รับความเห็นชอบในการนำไปประกาศใช้ในลักษณะต่างๆ 4.การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) จะบอกให้ทราบถึงระดับความสำเร็จ (Success) หรือ ล้มเหลว (Failure) ของการนำนโยบายไปปฏิบัติและจะบอกให้ทราบว่าปัญหาอะไรบ้าง เกี่ยวกับเป้าประสงค์ (Goals) หรือ วัตถุประสงค์ (Objectives) ของนโยบาย ตลอดจนทรัพยากร (Input) กระบวนการ (Process) หน่วยงานที่รับผิดชอบ (Organization) ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) ผลกระทบ (Impact) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย ซึ่งจะเห็นได้ว่าโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก และโรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลางนั้น อาจเป็นสิ่งบ่งชี้ที่ชัดเจนได้มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่ เพราะโอกาสต่างๆที่โรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลางได้รับในอดีตนั้นอาจน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ จึงจะเห็นได้ว่าการก่อรูปนโยบายนั้นน่าจะมีที่มาจากสภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลางมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ จึงทำให้เห็นความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบในด้านการก่อรูปนโยบาย ระหว่างโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก โรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลาง และโรงเรียนขยายโอกาสขนาด

ใหญ่ แต่ในด้านการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเมื่อมีการนำไปเปรียบเทียบแล้วจะเห็นว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความเหมาะสมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งอาจจะเกิดจากความพร้อมในการบริหารจัดการภายในโรงเรียนที่โรงเรียนโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่า มีบุคลากร เครื่องมืองบประมาณ และโครงสร้าง ที่เหมาะสมกว่า จึงสามารถดำเนินกิจกรรมต่างของนโยบายสู่การปฏิบัติโดยใช้เทคนิคการจัดการที่มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ด้านต่อไปนี้ 1. เป้าหมายและกลยุทธ์ (Goals and Strategies) องค์การมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยน เป้าหมายและกลยุทธ์ 2. เทคโนโลยี (Technology) การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี 3. การออกแบบงานใหม่ (Job Redesign) องค์การจำเป็นต้องจัดงานออกเป็นกลุ่มต่างๆ ใหม่ 4. โครงสร้าง (Structure) 5. กระบวนการ (Process) 6. คน (People) จึงส่งผลให้การบริหารจัดการนโยบายจนไปสู่การปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเหมาะสมมากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า และซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาริรัตน์ อุทัยพร (2549 : (3)) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมและในด้านที่ 1 การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา และด้านที่ 2 การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนในด้านที่ 3 การปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน และด้านที่ 4 การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาไม่พบความแตกต่าง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ควรพิจารณาเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละชั้นปี เพราะจากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจต่อกิจกรรมของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านการสนับสนุนค่าหนังสือเรียนในเรื่องงบประมาณที่ได้รับจัดสรรสำหรับการจัดซื้อจัดหาหนังสือเรียนมีความเหมาะสม
2. สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี เช่น ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนของร้านสหกรณ์โรงเรียน เป็นต้น

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการดำเนินการตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี โดยมีการสร้างความรู้ความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์แนวทาง วิธีการปฏิบัติในการใช้สิทธิตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพและถูกต้องเพื่อป้องกันความสับสนของผู้เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. กลุ่มตัวอย่างความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจต่อกิจกรรมของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านการสนับสนุนค่าเครื่องแบบนักเรียนในเรื่องงบประมาณที่ได้รับจัดสรรสำหรับการจัดซื้อจัดหาเครื่องแบบนักเรียนมีความเหมาะสม ดังนั้น เมื่อโรงเรียนจ่ายเงินสดให้กับนักเรียน/ผู้ปกครองไปแล้ว ต้องประชาสัมพันธ์และชี้แจงทำความเข้าใจให้นักเรียน/ผู้ปกครองเลือกจัดหาตามวัตถุประสงค์ของเงินและตรงตามความต้องการซึ่งสามารถเลือกได้ทั้งคุณภาพ จำนวน ราคาจากร้านค้าทั่วไป หรือร้านสหกรณ์ของโรงเรียนและควรชี้แจงถึงรายละเอียดของเครื่องแบบที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนนั้นๆ

2. กลุ่มตัวอย่างความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจต่อกิจกรรมของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านการสนับสนุนค่าอุปกรณ์การเรียนในเรื่องงบประมาณที่ได้รับจัดสรรสำหรับการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์การเรียนมีความเหมาะสม อาจเนื่องมาจากการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนนั้น โรงเรียนจ่ายเงินให้กับผู้ปกครองนักเรียนไปดำเนินการจัดซื้อเองตามอัตราที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้น และให้นำใบเสร็จรับเงินมาแสดง แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากใบเสร็จที่ได้รับมานั้น ไม่ถูกต้องครบถ้วน ดังนั้น โรงเรียนต้องมีมาตรการและกลไกในการตรวจสอบติดตามใบเสร็จรับเงินให้ถูกต้องครบถ้วน

3. กลุ่มตัวอย่างความคิดเห็นที่ไม่แน่ใจความคิดเห็นต่อกิจกรรมของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ด้านการสนับสนุนค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในเรื่องงบประมาณที่ได้รับจัดสรรสำหรับกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีความเหมาะสม และการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีความยุ่งยาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนแต่ละแห่ง แต่ละสังกัด มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความแตกต่างกันตามบริบท ทำให้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนเป็นข้อจำกัดต่อการจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีกรอบนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและให้ครอบคลุมงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ถ้ามีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพิ่มจากที่กำหนด โรงเรียนอาจขอรับเงินสนับสนุนจากผู้ปกครองนักเรียน โดยต้องความเห็นชอบจากกรรมการโรงเรียนก่อน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความเหมาะสมในการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

2. ควรศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 เพื่อให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างแท้จริง

3. การศึกษาความสำเร็จในการดำเนินนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2